



Warszawa, dnia 14 września 2020 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER FINANSÓW

SP6.056.1.2020

Pan Kamil Łagocki

Szanowny Panie,

w odpowiedzi na Pana petycję z dnia 24 lipca 2020 r. w sprawie nowelizacji ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji¹, zwanej dalej: „u.p.e.a.” oraz ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego², zwanej dalej: „k.p.c.”, w zakresie usprawnienia egzekucji z wierzytelności z rachunku bankowego, uprzejmie wyjaśniam co następuje.

Podstawę zajęcia wierzytelności z rachunku bankowego, a w konsekwencji przekazania organowi egzekucyjnemu zajętych kwot na pokrycie egzekwowanej należności, po upływie 7 dni od dnia doręczenia bankowi zawiadomienia o zajęciu, stanowi art. 80 § 1 u.p.e.a.³. Z dniem 30 października 2020 r. wejdzie w życie zmieniony art. 80 § 1 u.p.e.a. zdanie drugie⁴ na podstawie art. 29 pkt 4 ustawy z dnia 11 września 2019 r. o zmianie ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji oraz niektórych innych ustaw⁵. Z kolei w egzekucji sądowej z wierzytelności

¹ (Dz. U. z 2020 r. poz. 1427 i 1492)

² (Dz. U. z 2019 r. poz. 1460, z późn. zm.)

³ Zgodnie z art. 80 § 1 u.p.e.a. organ egzekucyjny dokonuje zajęcia wierzytelności z rachunku bankowego przez przesłanie do banku zawiadomienia o zajęciu wierzytelności pieniężnej zobowiązanego z rachunku bankowego do wysokości egzekwowanej należności pieniężnej wraz z odsetkami z tytułu niezapłacenia w terminie dochodzonej wierzytelności oraz kosztami egzekucyjnymi. Organ egzekucyjny jednocześnie wzywa bank, aby bez zgody organu egzekucyjnego nie dokonywał wypłat z rachunku bankowego do wysokości zajętej wierzytelności, lecz niezwłocznie po upływie 7 dni od dnia doręczenia zawiadomienia przekazał zajętą kwotę organowi egzekucyjnemu na pokrycie egzekwowanej należności albo zawiadomił organ egzekucyjny o przeszkodzie w dokonaniu wpłaty, w tym również o nieprowadzeniu rachunku bankowego zobowiązanego.

⁴ Zgodnie z nowym brzmieniem organ egzekucyjny będzie jednocześnie wzywał bank, aby bez zgody organu egzekucyjnego nie dokonywał wypłat z rachunku bankowego do wysokości zajętej wierzytelności, lecz niezwłocznie:

- 1) po upływie 7 dni od dnia doręczenia zawiadomienia o zajęciu przekazał zajętą kwotę organowi egzekucyjnemu na pokrycie egzekwowanej należności pieniężnej, odsetek z tytułu niezapłacenia jej w terminie, kosztów upomnienia i kosztów egzekucyjnych;
- 2) nie później niż w terminie 7 dni od dnia doręczenia zawiadomienia o zajęciu zawiadomił organ egzekucyjny o przeszkodzie w dokonaniu wpłaty, w tym również o nieprowadzeniu rachunku bankowego zobowiązanego;
- 3) po powstaniu wierzytelności, jeżeli jej wysokość przekracza kwotę wolną od egzekucji, a zajęta kwota nie wystarcza na zaspokojenie egzekwowanych należności pieniężnych, zawiadomił o zbiegu egzekucji.

⁵ (Dz. U. poz. 2070, z późn. zm.)

z rachunku bankowego podstawę zajęcia stanowi art. 889 § 1 k.p.c.⁶. Termin do przekazania komornikowi środków pieniężnych przez bank został określony w art. 889² k.p.c.⁷.

Petycja zawiera postulat zmiany ww. przepisów u.p.e.a. i k.p.c. w zakresie usprawnienia egzekucji z wierzytelności z rachunku bankowego poprzez rezygnację z 7-dniowego terminu, po upływie którego bank przekazuje organowi egzekucyjnemu/ komornikowi zajęte środki pieniężne z rachunku bankowego zobowiązanego/ dłużnika. Wniósł Pan o przywrócenie stanu prawnego, w którym obowiązywał termin niezwłocznego przekazywania organowi egzekucyjnemu/ komornikowi zajętych wierzytelności z rachunku bankowego. Postulowana zmiana, w Pana ocenie, wpłynie na zwiększenie skuteczności egzekucji, w tym należności alimentacyjnych oraz należności budżetu państwa z tytułu świadczeń wypłacanych w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów.

Odnosząc się do Pana petycji, uprzejmie informuję, że dostrzegam problem związany ze wstrzymywaniem się banków z przekazywaniem zajętych wierzytelności z rachunków bankowych organom egzekucyjnym, dopiero z upływem 7 dni od dnia doręczenia bankom zawiadomień o zajęciach. Obowiązujące rozwiązanie powoduje, że zajęte kwoty na pokrycie egzekwowanej należności są zablokowane na rachunku bankowym. Zobowiązany nie może z nich korzystać, a należność przypadająca wierzycielowi przez ten czas nie jest zaspokajana.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że w zakresie zmiany przepisów k.p.c., uzyskałem stanowisko Ministerstwa Sprawiedliwości. W ocenie Ministerstwa Sprawiedliwości funkcjonujące obecnie rozwiązania dotyczące ochrony rachunków bankowych przed zajęciem w sądowym postępowaniu egzekucyjnym mają charakter nadmiarowy. Z jednej bowiem strony funkcjonują wspomniane w petycji mechanizmy, wynikające z art. 889² k.p.c., z drugiej zaś rozwiązania, o których mowa w art. 31 ustawy z dnia 22 marca 2018 r. o komornikach sądowych⁸, dalej „u.k.s.”. Instytucje te nakładając się wzajemnie na siebie nie tylko powodują, że w razie dokonania skutecznego zajęcia środków na rachunku bankowym opóźnia się moment zaspokojenia wierzyciela. Taki stan rzeczy godzi też w uzasadnione interesy dłużnika, którego w założeniu przepisy te miały chronić, albowiem samo zajęcie środków na rachunku bankowym uniemożliwia dłużnikowi przez siedem dni korzystanie z zajętych kwot, nie powodując jednocześnie skutku w postaci zaspokojenia wierzyciela. Tym samym w ocenie Ministerstwa Sprawiedliwości pożądane jest uchylenie art. 889² k.p.c. jako regulacji dublującej rozwiązania zawarte w art. 31 u.k.s.

⁶ Zgodnie z art. 889 § 1 k.p.c. w celu dokonania egzekucji z wierzytelności z rachunku bankowego komornik ogólnej własności dłużnika:

1) przesyła do banku, w którym dłużnik posiada rachunek, zawiadomienie o zajęciu wierzytelności pieniężnej dłużnika pochodzącej z rachunku bankowego do wysokości należności będącej przedmiotem egzekucji wraz z kosztami egzekucyjnymi i wzywa bank, aby nie dokonywał wypłat z rachunku bez zgody komornika do wysokości zajętej wierzytelności albo zawiadomił komornika w terminie siedmiu dni o przeszkodzie do przekazania zajętej kwoty; zawiadomienie jest skuteczne także w przypadku niewskazania rachunku bankowego;

2) zawiadamia dłużnika o zajęciu jego wierzytelności z rachunku bankowego, doręczając mu odpis zawiadomienia skierowanego do banku, o zakazie wypłat z rachunku bankowego.

⁷ Przepis art. 889² k.p.c. stanowi, że bank przekazuje środki pieniężne z zajętego rachunku na rachunek bankowy komornika niezwłocznie po upływie siedmiu dni od dnia doręczenia zawiadomienia o zajęciu. Jednakże w razie egzekucji bieżących alimentów lub rent bank niezwłocznie przekazuje środki pieniężne z zajętego rachunku na rachunek bankowy komornika.

⁸ (Dz. U. z 2020 r. poz. 121 i 288)

Mając na uwadze powyższe, uprzejmie informuję, że rozważane jest wprowadzenie (przy najbliższej nowelizacji u.p.e.a.) zmiany przepisów u.p.e.a. i k.p.c. w zakresie egzekucji z wierzytelności z rachunku bankowego poprzez wprowadzenie obowiązku banku niezwłocznego przekazywania organowi egzekucyjnemu/ komornikowi sądowemu zajętej kwoty na poczet egzekwowanej należności.

Przedstawiając odpowiedź w sprawie Pana petycji, pragnę podziękować za przedłożoną koncepcję oraz Pana zaangażowanie i troskę o interes publiczny.

Pouczenie

Zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach⁹ sposób załatwienia petycji nie może być przedmiotem skargi.

Z poważaniem

Z upoważnienia Ministra Finansów
Marcin Lachowicz
Zastępca Dyrektora
Departamentu Systemu Podatkowego
w Ministerstwie Finansów
*(podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym)*

⁹ (Dz. U. z 2018 r. poz. 870)